

## บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัย เรื่อง การปรับตัวของแรงงานชาวประมงพื้นบ้านปัตตานีที่มาเลเซียกรณีศึกษาชุมชนชาวประมงพื้นบ้านบางแห่งในจังหวัดปัตตานี สัญญาเลขที่ RDG58S0025 มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ (1) ศึกษาถึงรายละเอียดการทำงานใน 2 อาชีพหลักที่สมาชิกในชุมชนประมงพื้นบ้าน จ.ปัตตานี นิยมไปทำเมื่ออพยพไปหางานทำที่ประเทศมาเลเซีย และ (2) เพื่อศึกษาถึงการปรับตัวของชาวประมงพื้นบ้าน จ.ปัตตานีเมื่อไปทำงานที่ประเทศมาเลเซียใน 2 อาชีพหลัก

ผลการศึกษาข้อมูลจากการสอบถาม สัมภาษณ์ สังเกต จากกลุ่มเป้าหมายที่อาศัยอยู่ในชุมชนชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดปัตตานีซึ่งเป็นทั้งผู้ที่อพยพย้ายถิ่นไปทำงานยังต่างประเทศและเป็นผู้ที่เคยมีประสบการณ์ในการอพยพย้ายถิ่น รวมทั้งเป็นญาติพี่น้องของผู้ที่อพยพย้ายถิ่นไปทำงานที่มาเลเซียพบว่า

### (1) ลักษณะการทำงานของแรงงานชาวประมงพื้นบ้าน จ.ปัตตานี เมื่อไปทำงานที่ประเทศมาเลเซีย

ส่วนใหญ่แล้วสมาชิกจากชุมชนประมงพื้นบ้านจังหวัดปัตตานีจะทำงานในสองอาชีพหลัก คือ 1) การทำงานในร้านอาหารประเภทต่างๆทั้งร้านขายข้าวราดแกง,ร้านต้มยำ และ 2) การไปทำงานบนเรือประมงขนาดใหญ่ โดยการทำงานในร้านอาหารประเภทต้มยำกึ่งนั้นมียาตำแหน่งงานและบทบาทหน้าที่การทำงาน 6 ระดับ คือ ระดับที่ 1 พนักงานทำความสะอาดร้านและล้างจาน, ระดับที่ 2 พนักงานรับออเดอร์(Order)และเสิร์ฟอาหาร , ระดับที่ 3 พนักงานทำเครื่องดื่มและอ่านออเดอร์(Order)ให้พ่อครัว-แม่ครัว,ระดับที่ 4 ผู้ช่วยพ่อครัว-แม่ครัว,ระดับที่ 5 พ่อครัว- แม่ครัว และระดับที่ 6 เจ้าของร้าน

ส่วนการทำงานบนเรือประมงขนาดใหญ่ที่ประเทศมาเลเซียมีตำแหน่งงานและบทบาทหน้าที่การทำงาน 7 ตำแหน่งด้วยกัน คือ การทำซั้งปะการังเทียมและจัดเตรียมอวน,การวางอวนและสาวอวน,การจัดเรียง ร้อยห่วง/สาวเชือกใหญ่/และดูแลห้องเย็นในเรือ, คนค้ำน้ำเพื่อตัดอวนที่ติดใบพัดหรือติดซั้งปะการังเทียม/คนเล่นไฟและดูแลตะเกียงไฟ,พ่อครัว,เอ็นจิเนียร์(Engineer)หรือช่างเครื่องและผู้ช่วยได้เรือและได้เรือหรือผู้ควบคุมเรือ

(2) การปรับตัวของสมาชิกจากชุมชนประมงพื้นบ้านจังหวัดปัตตานีเมื่ออพยพไปทำงานที่มาเลเซียในสองอาชีพหลัก คือ 1) การทำงานในร้านอาหารประเภทต่างๆทั้งร้านขายข้าวราดแกง,ร้านต้มยำ และ 2) การไปทำงานบนเรือประมงขนาดใหญ่ มีการปรับตัวในลักษณะต่างๆ ดังนี้

- การปรับตัวเพื่อสร้างเสริมทักษะการทำงานในร้านอาหารและบนเรือประมง คือ การเรียนรู้เสริมสร้างทักษะต่างๆ เพื่อให้ตัวเองสามารถทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้มีประสิทธิภาพ
- การปรับตัวในเรื่องการสื่อสาร เช่น การสื่อสารพูดคุยกับเพื่อนพนักงานในร้าน, พ่อครัว-แม่ครัว, เจ้าของร้านและการสื่อสารกับลูกค้า
- การปรับตัวในเรื่องเวลาการทำงานและการพักผ่อนซึ่งจะต้องยอมรับและปรับตัวกับสภาพเวลาที่เปลี่ยนแปลงต่างๆ ให้ได้
- การปรับตัวในเรื่องปัจจัย 4 ทั้งในด้านการรับประทานอาหาร การพักอาศัย เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่มและการรักษาพยาบาล
- การปรับตัวในเรื่องการสร้างความสัมพันธ์ การรวมกลุ่มและการสร้างเครือข่ายของร้านอาหารที่มาเลเซีย เช่น การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานในร้านเดียวกัน , ระหว่างพนักงานที่อยู่ต่างร้านกัน, การรวมกลุ่มของเจ้าของร้านอาหาร และการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า ซึ่งการสร้าง ความสัมพันธ์ต่างๆนี้ ในส่วนตัวลูกจ้างเองจะทำให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันให้แต่ละบุคคลสามารถปรับตัวเพื่อก้าวไปข้างหน้าในชีวิตการทำงานที่ต่างแดนได้